



LA ESQUELLA DE LA TORRATXA

PERIÒDICH SATÍRICH
HUMORÍSTICH, ILUSTRAT Y LITERARI
DONARÀ AL MENOS UNS ESQUELLOTS CADA SENMANA

M. NOLAN
 CIBEL JORRGA NOLA
 MONTAÑA 21

10 céntims cada número per tot Espanya
Números atrassats 20 céntims

ADMINISTRACIÓ Y REDACCIÓ
LLIBRERIA ESPANYOLA, RAMBLA DEL MITJ, NÚM. 20
BARCELONA

PREU DE SUSCRIPCIO
Fora de Barcelona, cada trimestre Espanya, 8 pessetas.
Cuba, Puerto Rico y Extranjer, 5

LA COMISSIÓ PROTESTANT ANTI-SOLIDARIA



Cregueren que la protesta
duría una quía llarga,

y van tornar de Madrit
ab la quía layl entre camas.



Jo crech que l'odi que senten alguns—per fortuna molt poch—á *Solidaritat catalana* dimana principalment de un dels més importants y apreciables resultats produhits per aquest popular moviment, y qu' es precisament el de que ab més just títul s' enorgulleix el poble catalá.

Aquest resultat es l' apayvagament de las malas passións, ab tot el seu séquit d' intemperancias, agravis, impropis, insults, brutalitats y grosse- rías, que avants del 25 de novembre del any passat tenian convertida á Barcelona, poch menos qu' en una kábila africana. La necessitat imperiosa de la defensa mútua, davant dels atropells y amenasses del poder central feu que homes que havían anat á rodalons, en baralla continua y desesperada 's donguessin las mans y s' abressessin ab efusió. Ab l' abrás desaparagué la pols com per obra de miracle, perque ab ell vingué 'l perdó y l' olvit de lo passat.

May ab més brillantor que 'l día 20 de maig ha esplendit sobre 'l cel de Catalunya 'l sol, afalagant la reconciliació de tots els seus fills. Aquella esplén- dida festa del homenatge, grandiosa per molts motius, ho fou en especial per haver mostrat cordial- ment units y reconciliats als homes y á las agrupa- cions més radicalment contraposadas, que poch- mesos ans s' odiavan á mort y 's combatían ab en- carnissament.

¡Oh poder marvellós de aqueix amor innat, in- tens, avassallador, que á tot bon catalá inspira la terra que l' ha vist neixer!... ¿Quí en moments de perill per Catalunya no veu en ella la imatge de una idolatrada mare, y quí no considera que 'l major goig per una mare es la pau, la bona armonía, l' es- timació de tota la seva fillada?

A partir de aquella festa que tant com d' home- natge als ilustres varons, defensors dels drets de Catalunya, se 'n pot dir de reconciliació del poble catalá, s' ha introduhit una millora considerable en las nostras costums políticas. Ningú aspira á que to- thom pensi de la mateixa manera, que aixó fora im- possible y fins contrari á la lley del progrés; ningú pretén que 's renuncihi lo més mínim á la creencia ni al sentiment en tota mena de qüestions políticas, socials, religiosas, que separan ó divideixen als ho- mes... Lo únich que 's desitja—y aixó en gran part s' ha conseguit—es el respecte mútu, la mútua to- lerancia en la difusió y la práctica de totas las ideas. «Respecta pera ser respectat; tolera pera ser objecte de una igual tolerancia»: aquest es el gran precepte; aquesta es l' única doctrina conformada ab las exi- gencias de la cultura moderna. Y aquesta doctrina es la que ha guanyat á Catalunya el major número d' esperits.

Naturalment que no es tan absoluta aqueixa doc- trina qu' excluheixi 'l dret á la controversia, ni 'l dret á la censura, ni fins, si 's vol, el dret al atac. Aquests drets subsisteixen incólumes, y 'l seu exer- cici es necessari quan se fan valdre pera depurar responsabilitats individuals y colectivas. Pero hi ha que guardarse sempre del apassionament injust ó infundat: hi ha que guardarse sobre tot del insult y la diatriba, si bé en un poble de conciencia serena la diatriba y l' insult portan el cástich en sí matei- xos, danyant més, en el públich concepte, á n' aquells que 'ls emplean, que á n' aquells altres con- tra 'ls quals s' utilisan.

*
* *

Tal es lo que 'ls hi está succehint á alguns dels enemichs de *Solidaritat*, empenyats en fer reviure á tota costa el foch apagat de la discordia.

No s' hi saben conformar ab la pau y la tranqui- litat tan gratas á tots els homes sincers y justos. No respirant odi senten com una especie d' asfíxia mo- ral enervant y depressiva. Se troban débils, decay- guts, impotents pera la lluyta. Y voldrían entaularla de nou, y 's desesperan, quan al vomitar una grosse- ra bravata contra l' adversari, aquest passa de llarch llansantlos una mirada mitj de despreci, mitj de llástima.

Se dona ab ells el cas del borrarxo excitat que sense solta ni volta provoca á la gent serena. ¿Qué se li ha de dir al desventurat que pert el seny, ven- sut per l' alcohol?—Ves á dormir la mona y tranqui- lisa't.

Ja ho resa l' adagi: «Quan un no vol, dos no 's barallan.» Y 'l bon catalá no 's vol barallar, no vol renyir.

Pero consti que tampoch vol ni está disposat á consentir que l' atropellin.

Perque resulta que 'ls busca-rahóns, els que no saben ni poden viure en un ambient de pau y tole- rancia, sembla que han format una verdadera lliga contra 'l lliure exercici dels drets democrátichs, quan no son ells els que 'ls exerceixen. Ja fá algun temps que 's dedican á perturbar totas las reunions públi- cas que no siguin de la seva corda, y la veritat siga dita, no hi hauría res més fácil que pendre la reven- ja acudint á perturbar las sevas, ja que res costa menos que alterar l' ordre en una reunió pública. Ab uns quants homes decidits n' hi ha prou. Pero als bons catalans no 'ls dona per aquí: massa com- prenen que efectivament farían el joch dels busca- rahóns. ¿Qué més voldrían ells sino que Barcelona, respecte á odis polítichs, descendís á un nivell en- care més baix que 'l que tenia avants del 25 de no- vembre del any passat? ¡Aixó may!

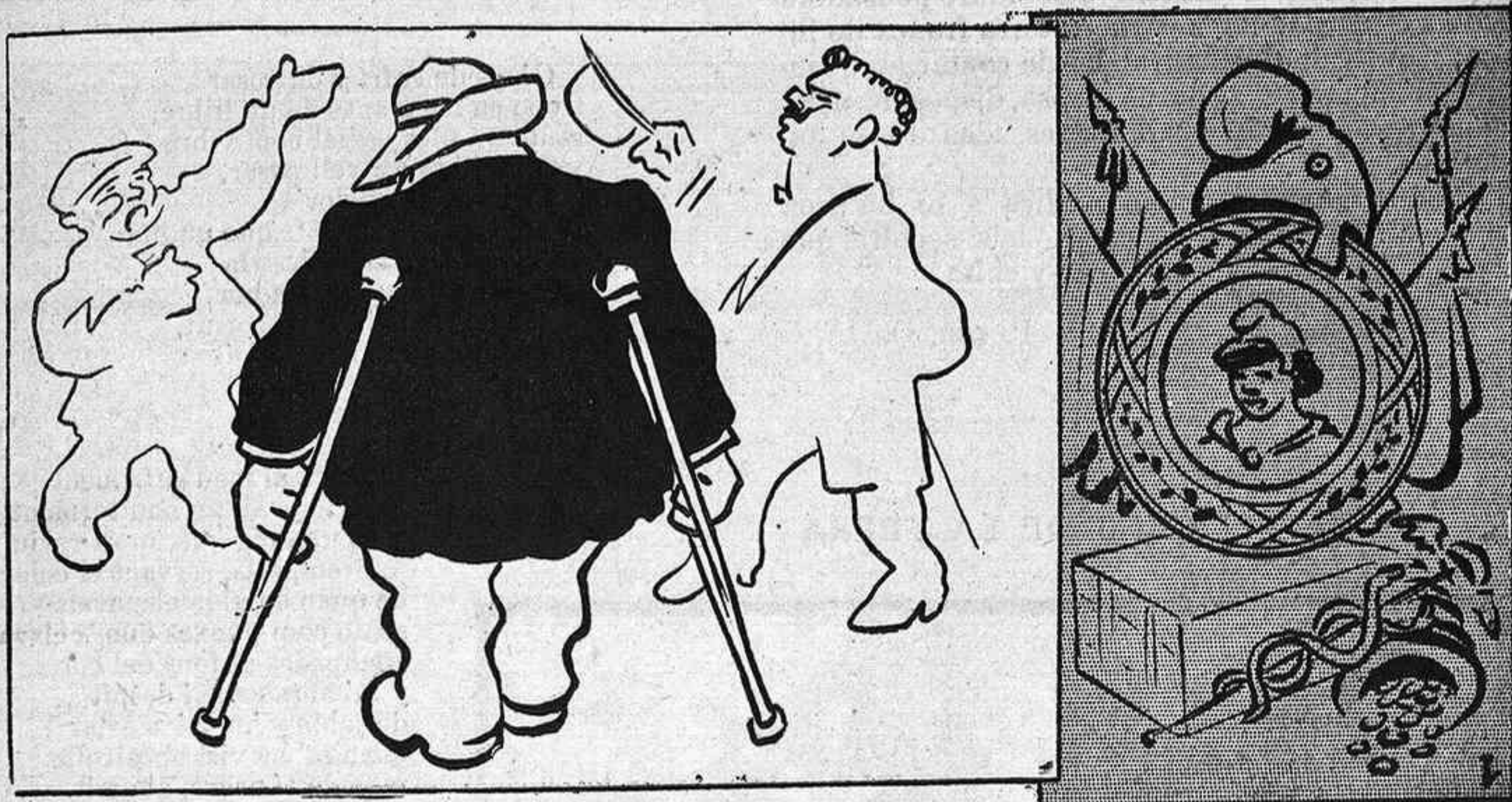
Pero algun remey s' ha de posar als atachs que s' infereixin al exercici dels drets democrátichs. No 's pot consentir per més temps que una patuleya de descastats al servey de un home que blasona de ser més republicá, més demócrata, més lliberal que ningú, y que no obstant no ha tingut reparo en ferse més de un cop glorificador de la ciutat, se permeti atropellar el dret agé indignament, barruerament, inferint un nou insult al poble catalá.

Ja n' hi ha prou y massa ab l' obra del govern contra 'ls drets democrátichs (suspensió freqüent de las garantías y Lleys com la de Jurisdiccions) pero que en la práctica y pera conseguir idéntichs fins, en un período de normalitat legal la secundin els sectaris del ídol del jipi-japa.

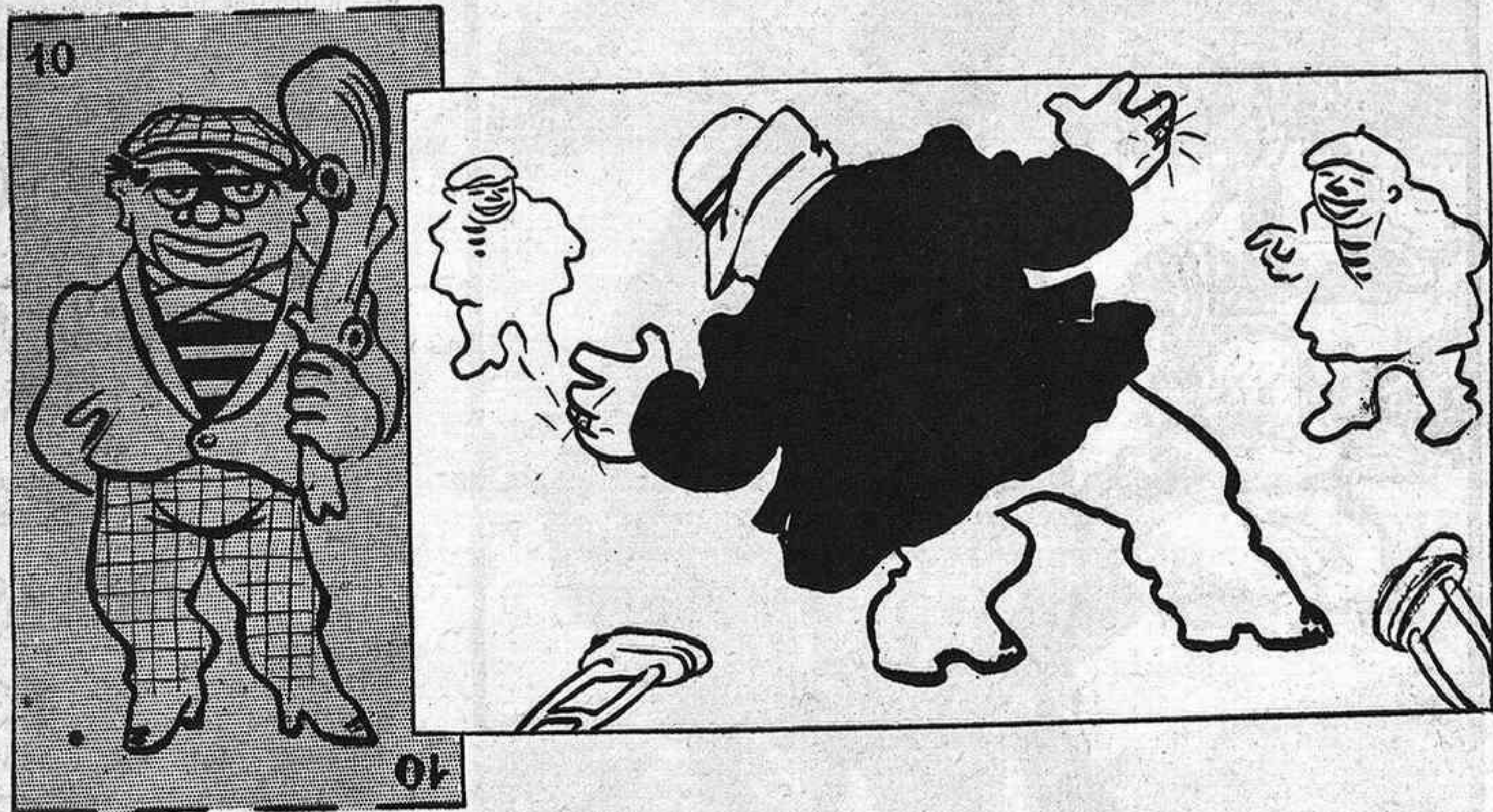
La intentona perturbadora del *Aplech de la Pro- testa* sigué justament castigada perque havia sigut oportunament previnguda. En cambi, diumenje, en un meeting anti-clerical celebrat á las Arenas, un orador, el Sr. Lletjet, se veje atropellat brutalment en l' ús del seu dret, y fins amenassat ab un' arma blanca per l' únich delictes de ser solidari, ab tot y qu' en l' acte no 's tractava de res que á la solidari- tat fes referencia. Se consumá l' escándol per no ha- verse pres precaucions idénticas á las del *Aplech de la Protesta*; y las precaucions no 's prengueren, sens dupte perque ningú s' imaginaria que poguessin ac- tuar en obsequi del clericalisme els que tant blason- nan de lliure-pensadors. No obstant havia de tenirse en compte que 'ls mateixos elements gallejan sem- pre y molt de republicans y ab tot se desviuhen pera realisar las sevas grotescas hassanyas en obse- qui de la monarquia.

El poble de Barcelona está en el cas de sostenir

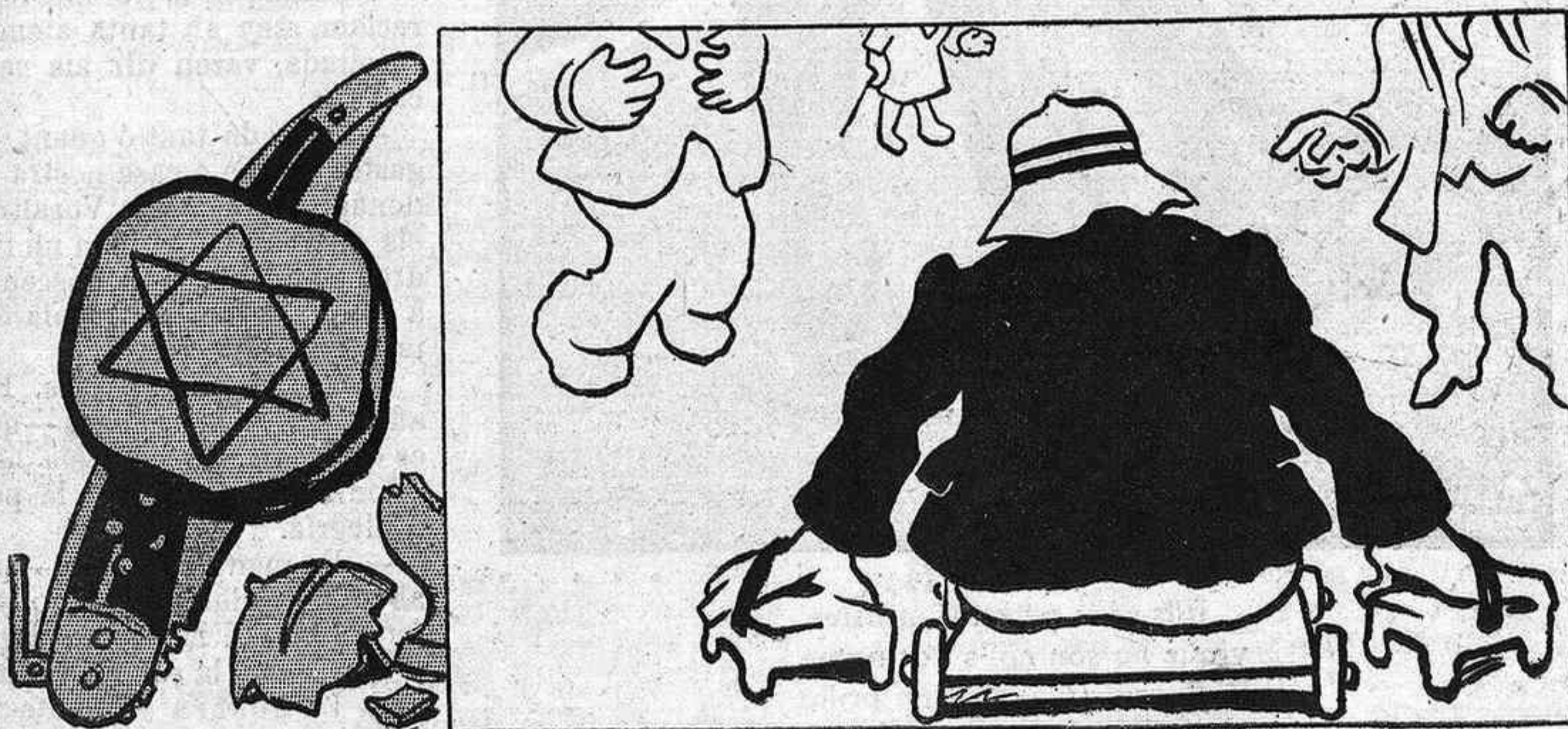
LAS EVOLUCIONS DE 'N TAMBORELLA



PRIMERA: Gastá muletas.



SEGONA: Las va llensar.



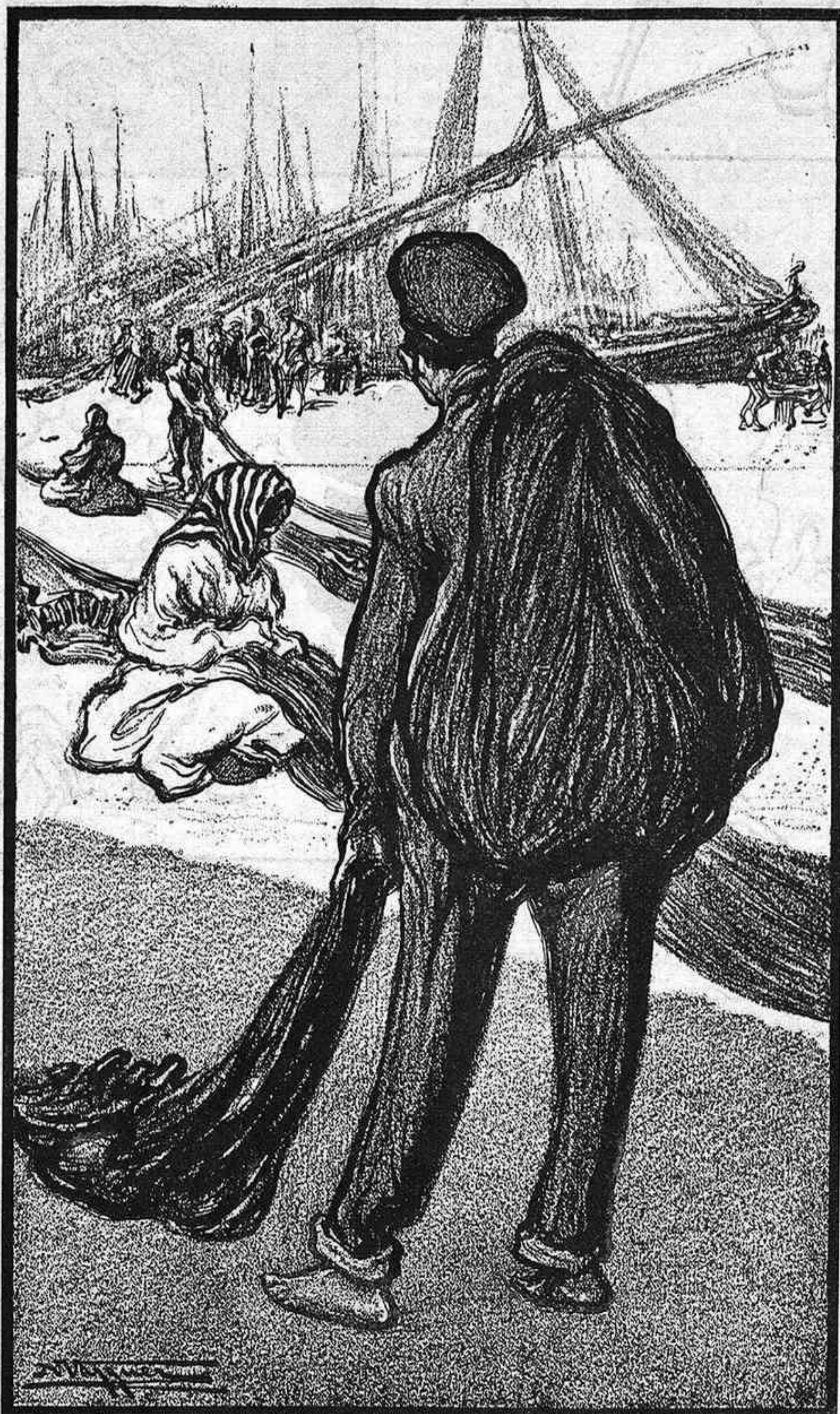
TERCERA: Com es probable que al fi haurá de caminar.

la llibertat de tothom, lo mateix dels liberals que dels reaccionaris, lo mateix dels lliure-pensadors que dels clericals. La nostra es terra franca de llibertat; y qui vulgui exercirla, ha de contar ab l'ajuda incondicional del poble en massa, disposat á suplir las deficiencias negligents ó interessadas de las autoritats.

Ab una bufada de l'opinió pública n'hi ha prou pera disoldre l'indigna patuleya dels sectaris que son vergonya de una ciutat lliure y culta.

P. DEL O.

GENT DE LA TERRA



Els se la pegan d'artistas,
y què ho son no's pot negar.
¡Repareu, sinó, ab quin brillo
están aquí arreglant l'art!

¡RECORTS!

Glops de sufrí y de gosar
trobo en las planas de un llibre,
sento un pler passat com vibra
y com vibra un vell pesar.

Cada pétal incolor
d'aquests pensaments que un día
vá donarme ella, 's destría
en mil pensaments d'amor,
d'amor antich, no esborrat,
viu com may dintre del pit
tan brillant que 'l vel oblit
taladra en raigs inflammat.

¡Desditzat! un lenitiu

buscava al meu sufriment
y 'm topo ab un nou torment
y ab un goig que, mort reviu.

Prempsats, servant el color
de quan en vida alenavan
sento com punxas que 's clavan
trepadas al fons del cor
y m' abrahona 'l despit
de sobte y 'm deixa estar
quan m' ha vist apostrofar
mon destí negre, aburrit.

Una ratxa de pietat
vé després consoladora
á apagá 'l foch que s' arbora
de flamas del meu passat.

J. COSTA POMÉS

UN LOGOGRIFO

¡Pobres adroguers! Quan ara
no's tornan tarumbas, no s'hi
tornarán may.

¿Cóm, de quína manera han
d'explicarse els infelissos el
misteri que l'assumpto del cupó
amaga entre 'ls seus giros
tenebrosos?

Tots e's lectors están en autos
y coneixen sobradament la
historia.

Desitjosos, com es natural,
d'afalagar als compradors y
augmentar la venda, inventa-
ren un día els adroguers l'arma
del cupó.

Y bufant en la trompeta del
reclám, may ab tanta atenció
escoltada, varen dir als seus
clients:

—Per cada tant ó quant de
gasto que feu á casa nostra us
donarem un paperet. Vosaltres
els guardareu, y quan ne tin-
dreu cinquanta, cent, doscents,
á cambi d'ells us regalarem
tal ó qual objecte.

L'èxit sigué grandíós. Els
aficionats á las gangas—que
es casi com dir tots els bar-
celoníns—no cabían á la pell
d'alegría.

—¿De manera—deyan—que
ab una friolera de gasto que
fem, á més d'adquirir l'arrós
y 'ls fideus y la sal necessaria
pera la nostra alimentació,
arreplegarém cada dos ó tres

GENT DE FORA



—¿Has visto, mamá, lo que dice allí? Que este Parque es propiedad de todos los ciudadanos.

—No lo creas. El Parque es del Gobierno. Esas son voces que hacen correr los ciudadanos para darse pisto.

mesos un regalo més ó menos important, pero sempre d' utilitat ó adorno?

Las criadas, sobre tot, que la major part de las ve-gadas eran las que 's quedavan el cupó, varen rebre la pensada dels adroguers ab entusiasme indescrip-tible. El xicot, la *Nueva Terpsicore*, la cansó dels *dos lunares*... tot va quedar olvidat. No pensavan ab altra cosa que ab el paperet que l' adroguer 'ls donava á cada compra que feyan.

Els viatges á la tenda pot dirse que s' estalonavan.

—Senyora, haig de baixar á cal adroguer.

—¿Qué li falta?

—Farina.

Passavan cinch minuts.

—Baixo á cal adroguer, senyora.

—¿Si ara acaba de pujarne?

—Ja ho sé, pero 'm falta sucre.

Y ab aquestas anadas y vingudas, la criada feya

el seu fet y la amagada capseta, dipòsit de cupóns, s' anava omplint de pape-rets, modestos components del promés regalo.

Va ser aquella la gran época pera las nostras Menegildas y altras que sense ser Menegildas á idéntica cassera's dedicavan. El cupó imperava, el cupó ho invadía tot, el cupó era l' únich propulsor del nego-ci... de comestibles.

Pero 'ls adroguers, á mes d' adroguers, son homes de números y tenen el seu llapis y 'l seu fullet de paper, y entre pesada de fideus y *chicoleo*, també saben contar.

Y resultá que 'ls comptes no 'ls sortían.

—Ab las exigencias de las nostras amables clientas, que per cada vinticin-céntims, per cada vint, per cada quinze, demanan el consabut paperet, y 'l preu á que avuy s' han posat las primeras materias, de con-tinuar el negoci en la for-ma actual, aviat anirían á l' Hospici en cotxe. Per lo tant, aquí no hi ha més que un recurs: fora el cupó.

Aquest va ser el seu raho-nament y aquesta la reso-lució que 'ls adroguers ab rara unanimitat adoptaren. Per insignificant que sem-blés, la gota del cupó era la minva constant que lenta-ment els clavava per portas. El cupó va ser suprimir.

Y aquí comensa Cristo á patir y aquí apareix l' in-comprendible logogrifo que 'ls pobres adroguers trac-tan en vá de resoldre.

Suprimir el cupó y parar-se en sech la venda en els seus establiments ha sigut tot hù.

Las criadas s' aturan á la porta de la botiga y ab tó aixut y agressiu preguntan:

—¿Que donan cupons?

—No.

—¿Quán ne tornarán á donar?

—El día del Judici, entre sis y set de la tarde.

—¿Es dir que 'ls han abolit en *totum*? Bueno, per vostés farán.

Y sense passar el llindar, segueixen carrer amunt.

—Pero, escolti,—li díu devegadas l' amo á alguna:

—¿per qué no entra?

—¿Qué vol que hi fassi aquí? Com que no donan cupons!...

—¿Y en els altres establiments, que 'n donan?

—Tampoch.

—Y donchs ¿ahónt va á comprar ara vosté?

—En lloch no hi vaig.—

Sembla una andalussada de la minyona aquesta respostá, y no ho es. Es la pura veritat.

Desde 'l día en que 'ls adroguers, obligats per la necessitat de defensar el negoci, varen suprimir el cupó, sembla que un baf de mort hagi passat per demunt dels seus establiments.

No 's ven res, no 's fa res, no entra en aquelles avans alegres bótigas una sola compradora.

Un simpàtich adroguer dels voltants de Sant Antoni m' ho deya, seriament consternat, no fa molts días:

—Si aixó continúa d' aquesta manera, la mitat de nosaltres haurém de plegar.

—¿Y vosté atribuheix aquesta paralisació repentina á la falta del cupó? ¿No podria ser que fos la crisi, el malestar general, cada día més fondo?

—No ho cregui—va replicarme.—De malestar, de crisi, sempre n' hi ha hagut. ¡Es la supressió del cupó, la supressió del cupó, y res més!

—Pero ¿que no menja la gent ara? ¿Que no tenen els barceloníns las mateixas necessitats que quan els donava un cupó per cada ral de gasto que feyan? No hem pas de suposar que si llavoras compravan macarrons, formatje, pansas y figas era solzament pels cupóns que 'ls regalava.

—Es clar que no; pero aquí está el misteri, aixó es lo que jo, per més que jo m' expremo el cervell, no puch arribar á entendre.—

Y aixís estém. Els cupóns, suprimits; els compradors, retrets, y els adroguers donantse á las áligas davant del inexplicable fenómeno que deixa deserts els seus establiments.

Desxifradors de geroglífichs, endavinadors de xaradas, esbrinadors de problemas enrevessats, á veure si apurant tots els recursos de la vostra fétil

Un éxit del Teatro Catalá

JORDI ERÍN, EPISSODI DRAMÁTICH DE J. BURGAS



JORDI ERÍN (Sr. Barbosa)

—Si ab un tret de fusell se mata un home...
ab una idea un poble 's reivindica.
Feyna tindrán si han d' acabá ab la rassa!...

imaginació aclaríu als pobres adroguers el complicat logogrifo que tantas horas de dormir els fa perdre.
¿De qué víu la gent, desde la fetxa de la supressió tan desastrosament rebuda?

*Al que dé la solución
se le regala... un cupón.*

A. MARCH

JA FA UN ANY...

Lector, company estimat de penas y d' alegrías: Desde 'l Novembre passat, recórdat qu' hem caminat tres cents xeixanta cinch días. ¿Te 'n recordas, oý que sí? Donchs mentres vas fent memoria, per aplanarte 'l camí será convenient aquí fé una miqueta d' historia.

Y al dí aixó, 'l meu pensament no es retreure cosas lletjas. Fa un any—vull dir solzament—que 'ns trobavam igualment á aquestas mateixas fetxas.

Un any justet y rodó, la centena part d' un sigle, que aquest mateix servidó y en la mateixa ocasió te feya 'l mateix article.

Sí, dotze mesos cabals, cinquanta dugas senmanas, que per quatre tristos rals un bon remey pels teus mals t' ofería en eixas planas.

Y si avuy, dels que han seguit mon consell humanitari n' hi ha algú de repenedit, que ben alt aixequi 'l dit!

Ningú aixeca ré, al contrari!

Avuy que si fa ó no fum, tampoch hi ha res que 'ns distregui del mal humor que 'ns consúm, será posá oli en un llum el qui m' escolti y 'm cregui.

Sabent que ni un sol segon sospén el mon son procés, tonto fora que negués que tots els que som al mon cada any tením un any més.

Pero, alegreuvos, companys; fervos vells no os fassi mella; que pera propis y extranys ja ha sortit com tots els anys nostre *Almanach de La Esquilla*.

Y ja quasi que firmés; davant d' ell l' elogi hi sobra. Tothom ja sab, caballés, que val el redoble més de la *llama* que se 'n cobra.

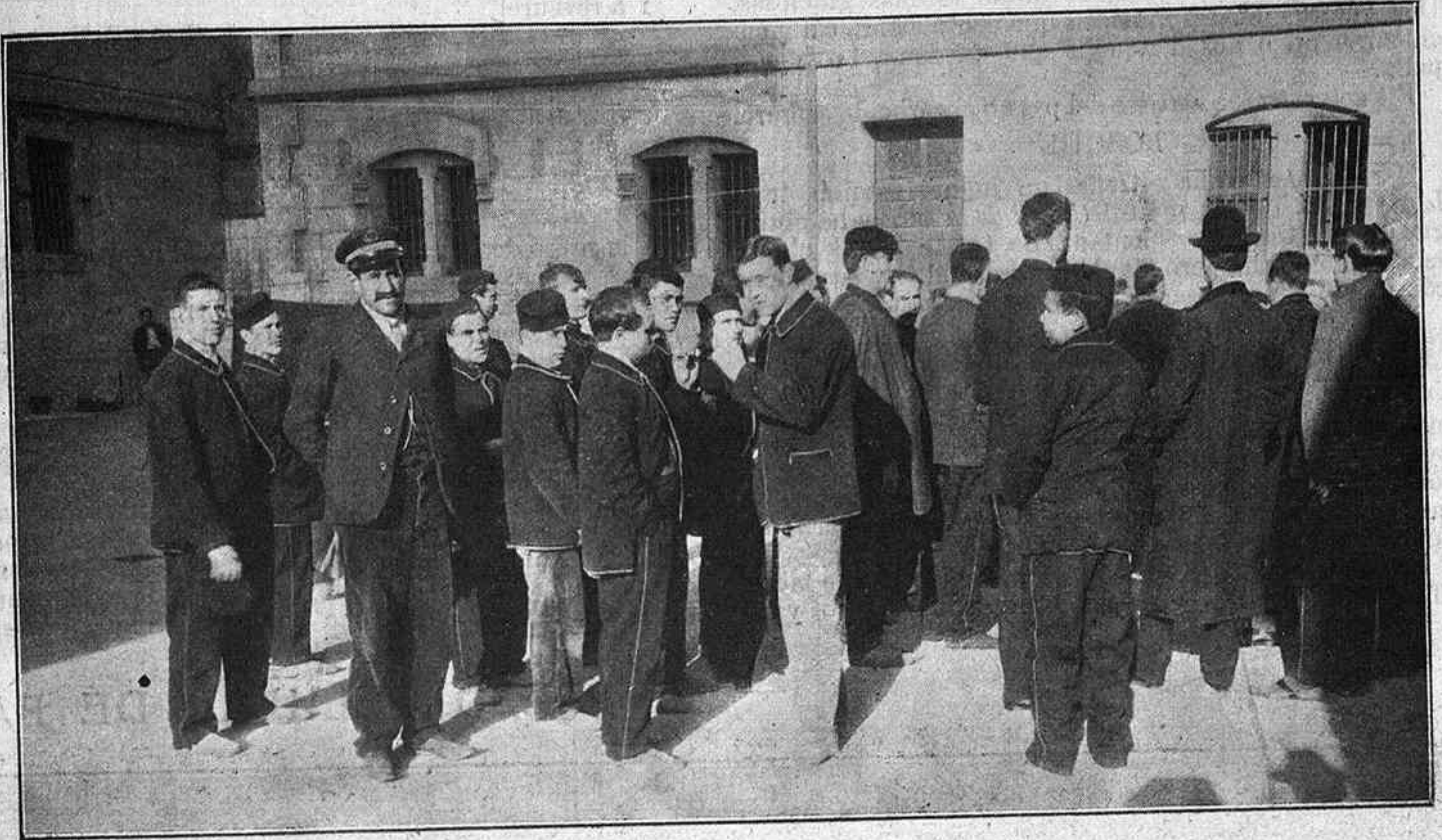
¿Dir que 'l comprin? Per quín sant ha de semblar que 'ls obligui? Si quan vostés el veurán ja es segur que 'l comprarán sense que ningú 'ls ho digui.

En ell un sens fí d' autors, uns en serio, altres en broma, donan els remeys millors per fer passá 'ls mals humors á cops de llapis y ploma.

¿Vosté en vol un? Si es servit. Un altre aquí? Desseguida! Vosté també? Si es servida. *Quatre rals y bon profit.*

PEP LLAUNÉ

PRESÓ CELULAR DE BARCELONA



Grupo de presos dirigintse á la classe de Música.



PRINCIPAL.—ESPECTACLES GRANER

L'afortunat autor de *Nit de Reys* se n' ha apuntat un'altra al seu favor. El país de vano estrenat darrerament es tot un poema d' ensenyansas. Rihent rihent, jugant jugant l' Apeles Mestres canta las vritats desde las tau las per boca de 'n Pierrot Lladre. El motiu es senzill, delicat: Un pobre Pierrot que desenganyat, se dedica á lladre y no hi entén pilota... resultant que 'l robat es ell donchs li prenen tot, fins el cor. Aixó, aquest petit argument li serveix al autor pera esplayarse en consideracions originalíssimas y pera fer gala de sas excelents condicions de poeta.

El llenguatge, com de costum, exquisit. La gracia á cabassos.

Acompanyan al llibre alguns números musicals deguts al expert mestre Sadurní, sobresurtint entre ells una ronda y el duo de Colombina y Pierrot.

El públich aclamá als autors ab verdader entusiasme.

LICEO

Dissapte s' inaugura la temporada d' hivern ab la hermosa ópera de Saint-Saens *Sansone et Dalila*. ¡Llodo sea Volpini!

Ab tal motiu debutaren, entre altres artistes, la senyora Vergés, que posseheix una agradable veu y una bonica figura; y el senyor Biel que 's fá aplaudir moltes vegadas en el transcurs de la obra, donchs el paper de Sanson encaixa perfectament dintre 'l march de sas admirables facultats.

El senyors Giudici y Rebonato varen ser discrets col·laboradors dintre del conjunt que resultá excelent. El mestre Ballucci va demostrar que sab ahont té la má dreita en materia de dirigir una ópera; el seu treball es brillant y treu tota mena de matisats efectes de la massa orquestal.

Dimars tingué lloch la *reprise* de «María di Rohan» de Donizetti. Gran éxit pera 'l barítono Battistini.

ROMEA

Si en Joseph Burgas no fos, com es, un estimat amich y company nostre, ara diríam:

Que 'l seu epissodi *Jordi Erin*, estrenat el passat divendres, es un quadro dramátich trassat ab extraordinaria soltura y perfecte coneixement del lloch y de la época;

Que 'l llenguatge de l' obra, sobri, just y sense enfechs, esmaltat de brillants imatjes y hermosos pensaments, es el que correspón als dos personatjes que en ella intervenen;

Que la versificació, en endecassíllabs lliures, es senzillament admirable,

Y que 'l felicitém pel seu triomf, precursor dels molts que en la escena alcansará si continúa cultivant aquest género.

...Peró, com que l' amitat y 'l companyerisme 'ns privan de parlar ab complerta llibertat, ens limitém á dir que l' obra es unánimement aplaudida, que 'ls senyors Viñas y Barbosa hi treballan ab molta voluntat, que tota la premsa s' ha ocupat d' ella ab elogi y que *Jordi Erin*, á ROMEA y fora de ROMEA, tindrà vida llarga y 's farà molt.

Dimars va estrenarse una comedia de 'n Morató que porta per títul: *Les engunies del repós*. La obra tancaríá un pensament de auténtica moral si no partís de una idea equivocada: l' idea de que l' abundancia de fills porta la felicitat.

De tots modos está construhida ab la trassa de un autor consumat. Lo cómich y lo seriós campejan en armonía y 'l diálech s' escolta ab gust.

Els tipos de 'n Lluís y el seu cunyat, diguemne protagonistas, están ben descrits, pero no tenen res de nou; recordan desseguida aquellas admirables figuras de Tomy y el seu cosí de *Come la foglie*.

Y aquell avi, ab la seva obsessió cunillera, sembla un personatge arrencat de un drama de 'n Pitarra.

En resúm. pot dirse que l' obra va agradar, pero que li falta consistencia fonamental ó de tassis.

Las senyoras Baró y els senyors Capdevila, Piera y Barbosa van estar justos en sos respectins papers.

La presentació cuydada, qu' es tot lo que 's pot demanar en aquella casa.

NOU

¿Un llibre de sarsuela xica sense xistes sicalíptichs?... *Rara avis*. Donchs aquí tenim *El galleguito*, lletra de Jackson Veyan; música de Torregrossa.

L'assumpto que 's desrolla no enclou gayre novetat però està ben escrita y no hi falten escenas graciosas. Dels quatre números musicals que conté l'obra cal mencionar-ne un ó dos d'aquells que quedan... Lo demés, palla.

Els actors varen sortir-se del pas ab el garbo de sempre.

BOSQUE

Darrerament s'ha estrenat un juguet cómic de 'n Lluís Millá. Porta per títol *Un ull de la cara* y ha obtingut un èxit franch y espontani. Se tracta de una obreta sense pretensions però atapahida de acudits y situacions cómicas que fan passar agradablement el rato.

FRONTÓ CONDAL

El partit suspés per indisposició de l'Elías Marqués se jugá el passat diumenje. Eran rojos aquest y son germá, y blaus els germans Erdoza. Comensá la cosa molt bé, disputantse els tantos ab feresa y entrant tots en joch, però al arribar á mitj camí van descompondre's de mala manera, especialment els rojos, guanyant per ff els contraris per nou tantos.

El debut de l'Eloy va despertar la curiositat de molts aficionats. Ell y l'Americano van guanyar ab tot y te-

nírselas que haver ab el potent y formidable Salazar. Y á reveure!

N. N. N.

El chor de la presó

A la presó de Barcelona hi funciona fa temps una secció de música. Per alguns, no 'ls despertarà cap sentiment aquesta nova, si la ignoravan. Altres, quedarán bellament sorpresos—com jo mateix—el día que vaig saberho y poguerne fruir palpablement la seva missió educadora.

—Un coro á la presó (es dirán molts). ¿Quína importancia pot tenir pels presos?—Empró els homes que, d'esperit humanitari y altruista, están sempre disposats á reconèixer la veritat y valúa de las cosas, trobarán que la idea de la creació d'una secció musical entre 'ls penumbrosos murs de la Presó Celular, es de una trascendencia digna d'apoyo y que sols un' ànima humana, plena d'amor per'els que han perdut la llibertat, ha si-

PRESÓ CELULAR DE BARCELONA



CLASSE DE MÚSICA.—El mestre Lloberas, explica la llissó.

gut la má impulsora d'aquest factor importantíssim en profit de la educació moral dels presos.

Que la música es un factor educatiu, aixó es innegable. La música porta en son fons un misteriós parlar que com mou las fibras més delicadas de la nostra ànima. ¡Quán tas voltas no hem sentit vibrar en el fons del cor un enardiment que 'ns vigorisa y ageganta, al escoltar las notas d'un himne prenyat de modulacions revolucionarias? Y aixís mateix, s'ha convertit en un doll de carinyosa tendresa la nostra sensibilitat, al rebre una armonía dolça, manyaga, que 'ns recorda una vida d'infant; que 'ns evoca el bressol ahont hem rebut las primeras moixainas de la mare; que 'ns porta davant dels ulls un ahir plé de bellesas que han passat y quinas al recordarlas l'anyoransa fa espurnejar els ulls...

¡Y ahónt millor que á la presó, se comprén més y més el gran sentiment que tanca la música! En la soletat mortuoria de las celdas, ahont el pensament dels homes, fugint entre 'ls barrots de las reixas, vola lluny com un colom perdut que busca ansiosament els seus companys pera ajuntarshi... A voltas jo he sentit florir un cant, que porta en cada vibració tot un poema. El cant es vulgar, desafinat, plé de incoherencias, empró en cada lletra

jo hi he vist un desitj d'anyoransa y en tot ell una concisió eloqüent del estat d'esperit del qui el canta, com un gemech compenedor á una vida perduda.

Empró deixém las digressions que 'm sugereixen y parlem del chor de la Presó.

Una hora al día, se reuneixen els presos que 'l formen y gairebé no n'hi ha cap que sápig de solfa. Empró la voluntat incansable del mestre Lloberas, que posa totas las energías de la seva joventut en bé d'aquesta obra empresa, y cal regonèixer el sacrifici que 's necessita per ferho, triomfa maravellosament, y si bé no reuneix un conjunt pulcríssim y metódich, en tot ell hi palpita un fons sincer de voluntat y una discreció simpaticuíssima.

Malgrat l'impossibilitat d'assolir una perfecta organisió, puig may son els mateixos els que 'l formen, á causa de las entradas y sortidas que sovintegan, son moltas las personas que al sentirlo, han confessat que en conjunt, posseheix un ambient forsa acceptable. Jo hi he viscut impresions agradosas y que m'han donat á conèixer lo profitós qu' es y lo que representaria si s'ampliessin més els sentiments humans dintre del régimen de la casa.

En aquella hora de música, de presos no ho semblan pas. Forman una comunió germanívola que ofereix son esfors *intelectual* per arrodonir aquell esclat de veritable poesia. Perque de poesia n'hi ha, y forsa.

Poesia humana en l'obra sencera; poesia individual en cada un dels cors que formen aquella colectivitat, car malgrat ser lo que siguin, en aquell moment senten y anyoran, espiritualment impulsats per la magnetisació de la música, que 'ls desperta records que han fruit reixas enfora.

Y no cantan pas cansons carrinclonas, insubstancials y buydas, per passar distretament el temps. Dins l'esfera en que viuen fan veritable art. *Els Pescadors y Las flors de Maig* del nostre gran Clavé, son una nota de vida alegre, una alenada de primavera que satura joyósament la fredó de las cadenas. *L' Emigrant*, ahont cada lletra es una llágrima d'amor envers la patria y la música encomana un agre dols qu' enamora, s'enlayra com misteriós encís, obrint el cor á l'esperansa... Y *La filla del Marçant y La Pastoreta*, ab la sabor popular, y *El brindis del Rhin, Sant Dilluns, La Marxa dels Moliners, L' Arbre Sagrat, Negra Sombra*, y altres y altres dels millors mestres nacionals y extrangers, constitueixen la garlanda artística que aromatisa per un moment aquell estatje sempre fret, sepulcral y trist.

¡Quín contrast no ofereix aquesta nota artística, aquesta difusió de cultura qu' ennobleix un moment l'esperit dels presos, front á front d'aquest casal que anomenat *Casa del Pueblo* descapdella una alenada de macabrich artifici, ahont els homes lliures (!) gaudeixen ab las sicilípticas armonías de *La gatita blanca* y altres gastaments artístichs per l'istill!

Y encare 's veurá més l'anomalia al saber que l'apóstol d'aquesta obra musical de la Presó es un sacerdot, mossén Joseph Pedragosa, qui sota la *reaccionaria* sotana hi amaga una ànima de veritable propagador de la doctrina humana, estimant als presos per un igual y fent del seu cor una font amorosa de paraulas y consol, que brotan portant un raig de llum en el penumbros edificí.

A ell deuen els presos aquest moment de goig. Mossén Joseph, ab la fé d'un altruista ha treballat y treballa incessantment per alleugerir al pres de las feixugas angunias de la celda; que 'ns perdoni si ferim la seva modestia. Emperó la seva obra cal que tothom la coneixi, no sols per admirarlo, sino per apoyar las iniciativas nobles y santas envers la verdadera correcció necessaria en els llochs destinada á purgatori social, tant deficients á causa d'un rigorisme oficial, fill de la ignorancia y del atrofiament de la sensibilitat humana.

LL. MANAU Y AVELLANET

Presó Nova, 27 novembre 1906.

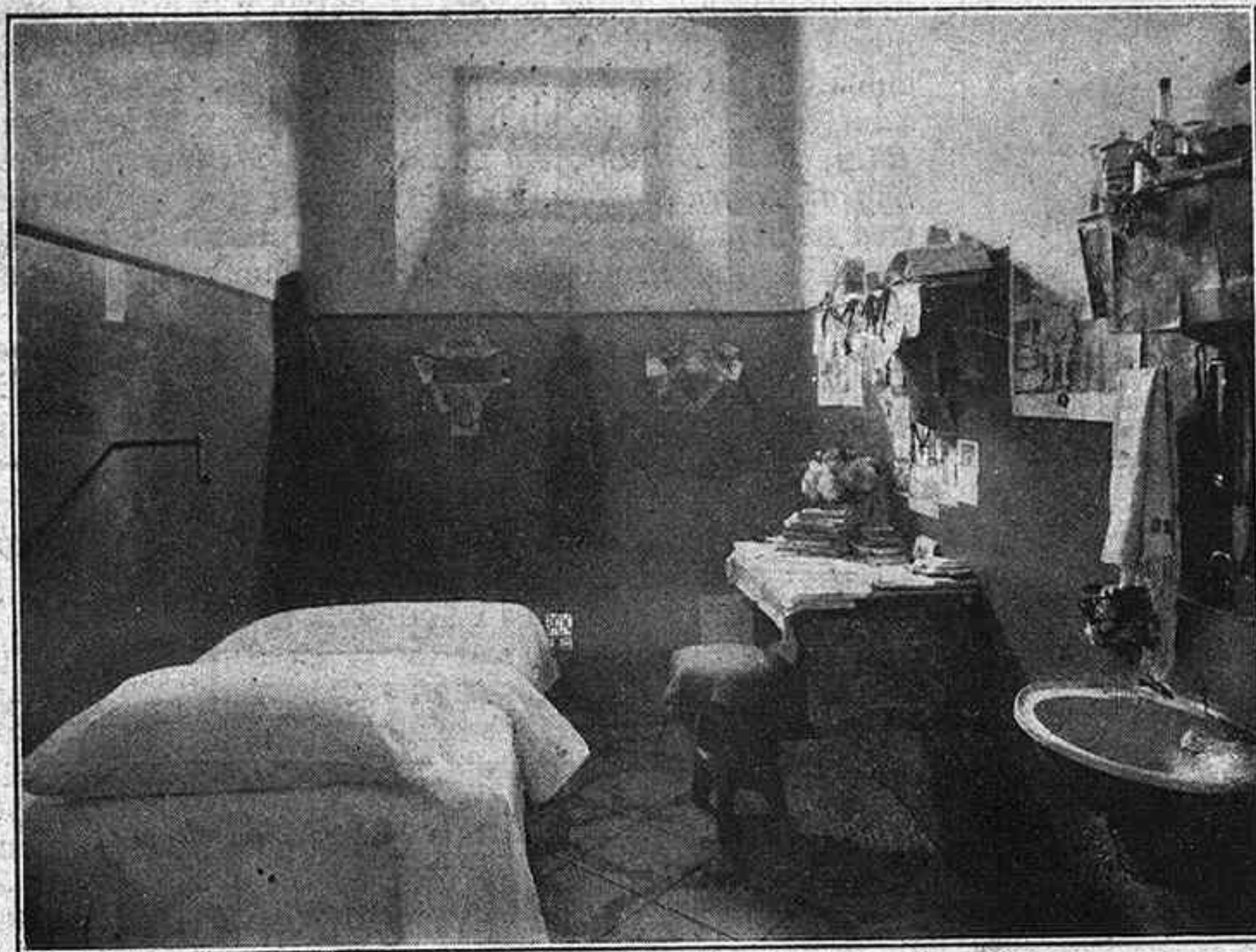
ESQUELLOTS

No, no podrá dirse may ab rahó y veritat que l'Espanya sigui dels espanyols: Espanya es dels qui la governan... com una vaca es de qui la munyeix y s'heu la llet

PRESÓ CELULAR DE BARCELONA



TRES DEIXEBLES DE LA CLASSE DE MÚSICA
Els Srs. Rectó, Manau y Campmany, rodejant al
mestre Lloberas.



Celda del pres polítich Sr. Manau y Avellanet.

que necessita y 's ven ó regala als seus parents y amichs la que li sobra.

Si estessin al corrent de aquesta gran veritat, els estudiants de Medicina de la Facultat de Barcelona, no s'haurían declarat en *huelga*.

Perque—tractantse d'Espanya—¿qué més natural que tres plassas de professor que hi havia vacants s'adjudiquessin sense més ni més al fill de un catedràtic, al fill del Rector y al fill del Ministre de Instrucció Pública?

Si fins sembla mentida que 'ls estudiants no 's conmoquin davant de aquests rasgos de amor paternal?

•••

¡Oposicions... concursos... probas públicas de suficiencia!... Antiguallas, rancietats, impertinencias!...
¿No vivim, per ventura, al amparo de un régimen mo-

nárquich hereditari? Donchs ¿quina manera millor de donar probas de respecte y veneració á n'aquest régimen, que ferlo extensiu y aplicarlo á tots els cassos y sobre tot á n'aquells en que hi hagi alguna cosa que pelar?

La lley d'herencia es una gran lley. Y encare que 's donguin cassos freqüents de que de pares sabis neixin fills burros, á lo menos que allá ahont no hi arribi la ciencia, hi alcansi l'espavilament.

•••

El Rector de la Universitat, mentres els estudiants alborotats trencavan els vidres del edifici, se 'n va anar á Madrid, hont suposan que 's proposa passar una llarga temporada.

Es molt probable que cada día vegi al Ministre de Instrucció pública, y que l'un al altre 's fassin solemne jurament de mantenirse fermes, enfront de la xusma estudiantil.

—Tot menos sacrificar als fills de las nostras entranyas...— se dirán, encaixant ab má tremolosa.

Y aixís ha de ser. Ja fá temps que á Espanya s'ha acabat la rassa dels Guzmans!

—

Els catúfuls.

Torna de Madrid el gobernador Manzano. Catúful que puja.

Marxa á Madrid l'arcalde Sanllehy. Catúful que baixa.

Y ab els catúfuls que pujan
y ab els catúfuls que baixan
no surt may de dins del pou
una gota d'aygua clara.

•••

Sobre 'l viatge del arcalde, adelantan de Madrid una impresió.

Una de sas primeras visitas la dedicá 'l Sr. Sanllehy al ministre de las sis erres, el qual, algunas horas després, quan els *chicos* de la premsa 's presentaren á preguntarli què havia anat á fer l'arcalde de Barcelona á Madrid, respongué rihent ab sorna:

—Como siempre: á pedir para aquella rica población.

•••

Com si diguessim:—Barcelona, ab tot y ser tan rica, no 's dona de menos de fingirse pobre, y venir aquí á importunarnos á pidolar un' almoyna.

¡ Aixís tractan á la capital catalana aqueixos personatjes casualitaris, polls reviscolats de la farándola monárquica, quan se 'ls vá á demanar equitat y justicia.

Contra aquest desdeny impertinent no hi cab més que refermar els sentiments autonómichs de la terra catalana, fins á deixar las cosas de manera que no sigui Barcelona la que tingui de anar á Madrid, sino en tot cas que sigui Madrid qui tingui que venir á trobarnos.

Y per alcansar aquestas cosas, ja ho sab el poble catalá: volguer es

poder.

D'una llista de noms de pobles de la provincia de Barcelona que publica *El Progreso*, n'extrech els següents:

«Cantellar del Hupo, Santa Eulalia de Romanés, San Jaime de Prontorrá, Villalba Larena, Santa Cruz de Horde, Santa Perpetua de la Yoguda, Carno y Sejen.»

Ara, al final d'aquesta enigmática llista, el diari de don Alejandro podria anyadir:

—A tota persona que sápigá ahont cauhen aquests vuyt pobles que acabém de citar, se li regalará un jipijapa ab la consabuda cinta.—

Y li quedarian, de segur, tots els jipijapas.

El nostre estimat company D. Joan Serra y Constanó (Jeph de Jespus) ha tingut la desgracia de perdre á la

seva estimada esposa, que era per sas virtuts l'encant de la seva vida.

Contra'l pit apretém al amich desolat, confonent ab el seu, el nostre dolor més fondo.

¡Tant de bó que li serveixi de algùn consol la nostra íntima coparticipació ab la seva desventura!

La famosa *entente cordiale* entre Inglaterra y Fransa amenassa acabar ab una guerra. Y guerra de donas, qu' es lo pitjor.

Figúrinse vostés que un francés resident á Londres, al objecte, d'ú ell, de fortificar aquesta *entente*, proposa nada menos que la freqüent celebració de casaments entre inglesos y francesos.

Com es de suposar, las donas de la *nebulosa* han rebut la proposició ab un estrepitós aplauso. ¡Calculin! ¡Veure aumentar las probabilitats d'unirse ab el llas del sant matrimoni!... ¿Quí no s'engresca?

Pero no contavan ab la oposició de las donas de Fransa.

—¡Alto!—han dit aquéstas, visiblement alarmadas:— Si las inglesas volen homes, que vajan á buscarlos á la quinta forca. Els d'aquí son nostres.

Y tenen las francesetas bastanta rahó.

Aixó de despullar un sant pera vestirne un altre, dista molt de ser una *entente*.

Més aviat sembla un abús de confiança,
solapadament comés
per la sempre perillosa
má del inglés.

La mendicitat continúa campant á la mida del seu gust, constituhint com un mosqué asquerós en els nostres carrers més céntrichs.

Pero no 's desesperin, que prompte s'acabará.

Preguntan ¿cóm se pot extirpar aqueixa inveterada plaga social?

De una manera molt senzilla: agafant unas quartillas, sucant la ploma al tinter, escrivint un bando y publicantlo.

«*Ordeno y mando*: A partir del 15 de diciembre, deberán quedar limpias de pobres las calles de Barcelona.»

Aixís ho acaba de disposar el nostre bon arcalde don Domingo, ab tota la bona fé, ab tota la serietat de que es capás. Y no 's podrá dir que no sigui considerat, havent donat als pobres captayres unas tres senmanas de temps pera millorar de fortuna. Ab tres senmanas de temps ¿quí es que no 's posa en condicions de tenir compte corrent ab el Banch?

Als que no ho logrin y persisteixin en captar, se 'ls agafará y se 'ls reclourá en els Assilos municipals.

Ab lo qual l'arcalde realisarà un verdader miracle: porque 'ls Assilos, sense necessitat de la recullida de pobres, están avuy abarrotats, y será curiós veure com se las compondrá pera conseguir que 'l contingut sigui major que 'l continent.

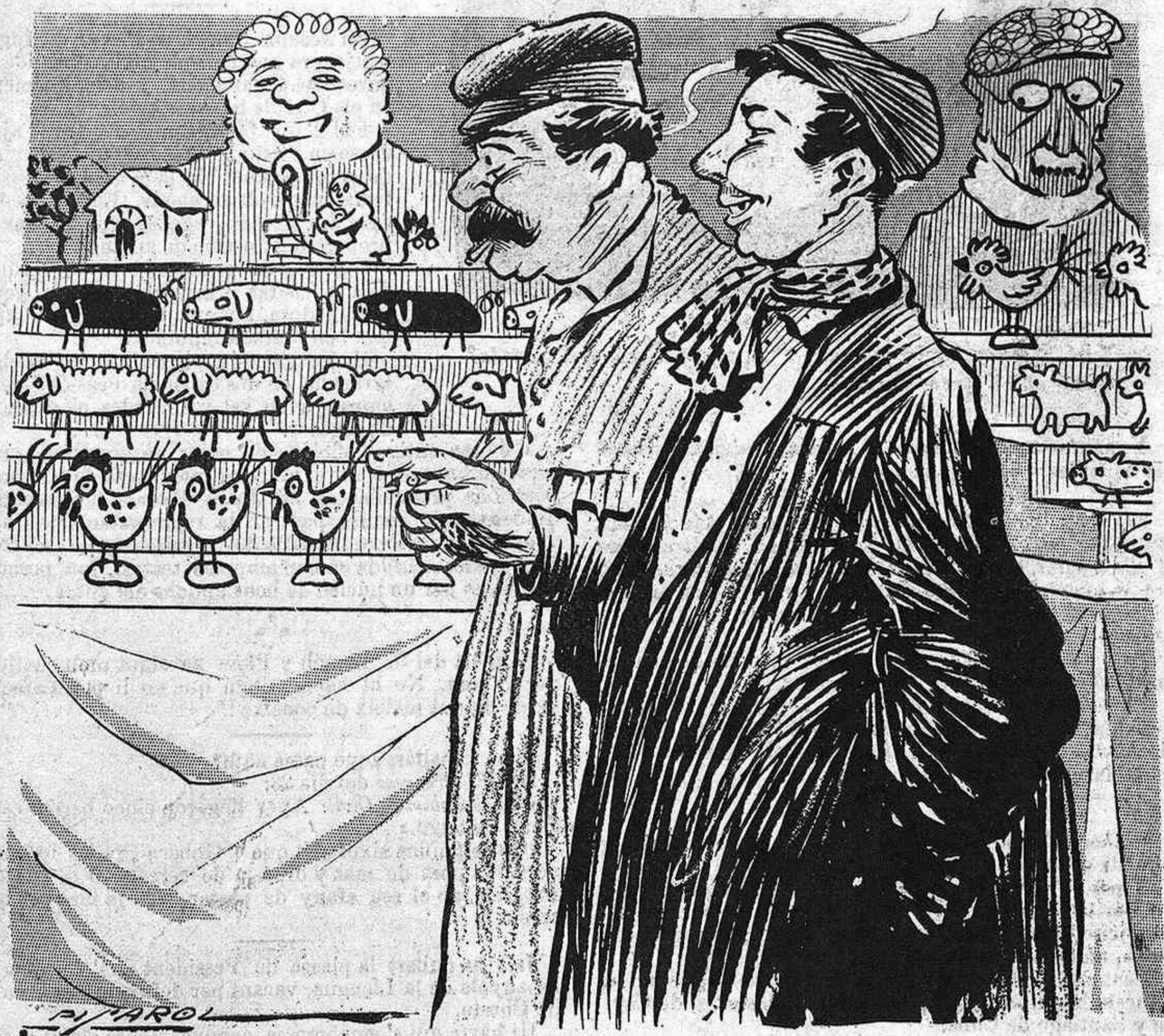
Si realisa aquest miracle, creurém en las virtuts del gloriós *Sant-Lley*!

Segons té la bondat de comunicarnos *El Progreso*, en una reunió celebrada aquest día per uns quants senyors á Madrid, va cridar-se varias vegadas *¡Mori la Solidaritat!*

Aixó demostra que la gent del *centro* no llegeix el diari de don Alejandro.

Si 'l llegís, sabría que *El Progreso* de días enrera participava solemne y oficialment la mort de la Solidaritat.

«EL GALLO DEL POBRE»



—¡Mientras el que 'ns toqui á nosaltres no sigui com aquestos!...

CRÍTICA MUSICAL



—Y bé, Emilia, ¿quin moment t' ha agradat més del Sansón?
—Quan ella li pren el pèl.

Y, naturalment, sabentho, s' hauria estalviat la molestia de matarla per segona vegada.

Ens fa saber *La Protesta catalana* que l' Ajuntament contracta, sense requisit de subasta, ab la *Barcelonesa d' Electricitat*, el fluit elèctric del Passeig de Gracia, ab tot y que un any enrera *La Catalana* s' ofería á proporcionar-lo ab un 25 per 100 de rebaixa sobre 'ls preus de aquella.

Pero ara, y á fi de burlar la ley, se concedeixen las instalaciones con carácter de interinidad.

El senmanari del qual trayém la noticia recomana l assumpto als regidors solidaris, y afegeix que l' agent de *La Barcelonesa* es el Sr. Pich, un dels candidats de la candidatura lerrouxista.

—Ahora lo comprendo todo! —com diu el personatge de aquella coneguda comedia.

Y per lo mateix tinch per segur que 'ls regidors de la solidaritat, quan arribi l' hora, y en bé dels interessos municipals, sabrán tallar el cable de aquest negoci sospitós, ab las tisoras de la Lley.

Fent compendre de passada al Sr. Pich, que no es aquesta la millor manera de venjar els desastres de Cavite y Santiago de Cuba.

Una advertencia als nostres lectors: la petita composi-

ció titulada *Fantasia* que publicarem en el passat número ab las inicials C. C. C. al peu, pertany al Sr. Suriñach Senties, qui l' havia publicada anteriorment ab el títul de *Spleen*. Li queda plenament restituhida.

Haventla rebuda per correu baix aquellas inicials, li prestarem l' acullida que 's mereix ignorant la seva paternitat.

Y una vegada més farém notar la poca latxa dels qui per sorprendre'ns ab un timo, se valen de inicials que no determinan ni deixan entreveure la personalitat del timador.

Lo únich que consegueixen ab son imbecil procedir es patentisar lo que no ignora ningú, aixó es que nosaltres no sabém de memoria tot lo que s' ha escrit en catalá.

Llegint la premsa local, se topa de vegadas un hom ab unas cosas més raras! Verbi gracia, aquesta:

«El Alcalde ha ordenado que se cumplan las Ordenanzas municipales en los barrios inmediatos á la Casa Lonja.»

¿Y en els demás barris nó?

Senyor Arcalde, aixó no está bé.

Parodiant al notario del quènto, els barcelonins tenen el dret de dirli:

—«O se tira de las Ordenanzas para todos los barrios ó no se tira para ninguno.»

En Joseph Blanch y Piera, distingit metje, era una persona molt coneguda y apreciada á Barcelona, y principalment en els Círculs literaris catalans.

Fill d' una familia modesta degué ajudar-se en l' estudi de la carrera, exercint de actor dramátich, pera qual professió tenia dots molt excelents. ¡Encare recordém las moltes vegadas que 'ns havia proporcionat ocasió de aplaudirlo!...

Una vegada graduat de metje, se dedica á visitar principalment á la gent treballadora, guanyantse en poch temps una ben sentada reputació.

Home generós, altruhista, de nobles arranchs, en dos distintas ocasións des- empenyá ab zel y honradés el càrrech de regidor.

Y de sas antigas aficcions de actor ne guardá l' ayre, sent, durant molts anys, el lector predilecte de las composicions premiadas en els Jochs Florals, no haventse desdenyat de pendre part en la representació de *Gala Placidia*, la primera tragedia de 'n Guimerá, que no trobant franca acullida en cap empresa teatral, fou posada en escena per un núcleo de bons amichs del autor.

La mort del Sr. Blanch y Piera ha sigut molt sentida per tothom. No hi havia ningú que no li posés afecte desde 'l punt mateix de coneixe'l.

Pero, caballers ¿qué passa aquí?

Díu *El Progreso* del día 23:

«En el Gobierno Civil: Ayer llegaron cinco barcos cargados de trigo.»

¿Qué significa aixó? ¿Es que 'l Govern Civil s' ha convertit en port de mar y dipòsit de cereals, ó es que *El Progreso*, ab el seu afany de pastar, veu ja blat per tot arreu?

Ja s' ha cubert la plassa de President de l' Academia espanyola de la Llengua, vacant per defunció del Conde de Cheste.

Hi havia qui s' empenyava en que sigués elegit el seyor Menéndez Pelayo, ilustre polígrafo, qu' ell sol val per tota un' Academia. Com á coneixedor de las literatu-

QÜESTIÓ DE CAMBIS



—¡Cóm baixan els valors portuguesos! ¿Ha vist els reis qui-
na cayguda?

—¿Reys diu? Jo 'm pensava que no 'n tenian sinó un.

ras ibéricas, de segur que no n' hi ha un altre al mon.

A pesar de lo qual en Menéndez Pelayo ha sigut pos-
posat al polítich Pidal, cacich d' Asturias, autor de un
parell ó tres de llibres que no coneix ningú, y orador par-
lamentari de segón ó tercer ordre, en aquells temps en
que li agradava més donar gust á la llengua que á las
dents y 'l paladar.

L' Acadèmia Espanyola havia de ser consegüent en
tot. Té una Gramática bunyol y un Diccionari bunyol y
havia de tenir un President de la mateixa
pasta.

El gresol del «Limpia, fija y dá esplendor»,
que constituheix el séu lema se li ha
transformat en un fogonet de fer bunyols.

Saludém á una pintora nova, la Pepeta
Nogué, una nena de uns vint anys, que al
poch temps de dedicarse al estudi del art,
ha sapigut, ab algunas obras exposadas la
senmana anterior á ca 'n Parés, revelar molt
extraordinarias condicions, y sobre tot un
temperament robust incomprendible dadas
la seva edat y 'l seu sexe.

Dels seus quadros exposats, els dos del
vell mendicant y la vella fent mitja se se-
nyalan per sa felís composició y sa execució
vigorosa.

Qui comensa donant tan brava empenta
es de creure que arribará molt lluny.

El governador ha prohibit *La Pulga* en
tots els seus dominis.

Vels'hi aquí una gracia del Sr. Manzano
que no li coneixíam: la de servir de *insecti-
cida*.

El record de la rapidés en materia de di-
vorciarse l' ha guanyat una minyona de No-
rristown (Pensilvania).

Figurínse que al acabarse de casar, com
de costum en aquella terra, 'l corteig vá
dirigirse á un *cabaret* immediat á l' Arcaldía
á celebrar la boda. Als deu minuts de alsar

el cotze, ja 'l nuvi rodava per terra borrar-
xo com una sopa.

Y en un tancar y obrir d' ulls, la nuvia
's precipitava á l' arcaldía y obtenía punt
en blanch una sentència de divorci.

Vaja que ni ab automóvil se pot anar més
depressa.

Variacions sobre el tema dels captayres.

«El propósito del alcalde—explica un dia-
ri—no es extinguir la mendicidad, sino dis-
minuirla.»

Vamos, ja ho entench. Lo que 'l senyor
batlle desitja es que aixís com ara al atra-
vessar la plassa de Catalunya tropessém ab
vint pobres, en lo successiu no tropessém
més qué ab quinze.

¡Quánta magnanimitat!

Xascarrillo de postres:

Petita *soirée* de familia.

En tant que la seva neboda es al piano,
teclejant com una desesperada, l' oncle
Constantí permanece tot capficat.

—¿En qué está pensant?—li pregunta un
amich segut al seu costat.

—Penso en que si desde jovenet hagués
aprés á tocar el piano, avuy, al igual que la
meva neboda 'm trobaría en situació de fas-
tidiar á tot lo mon.

NOTAS DE CASA

Hem rebut:

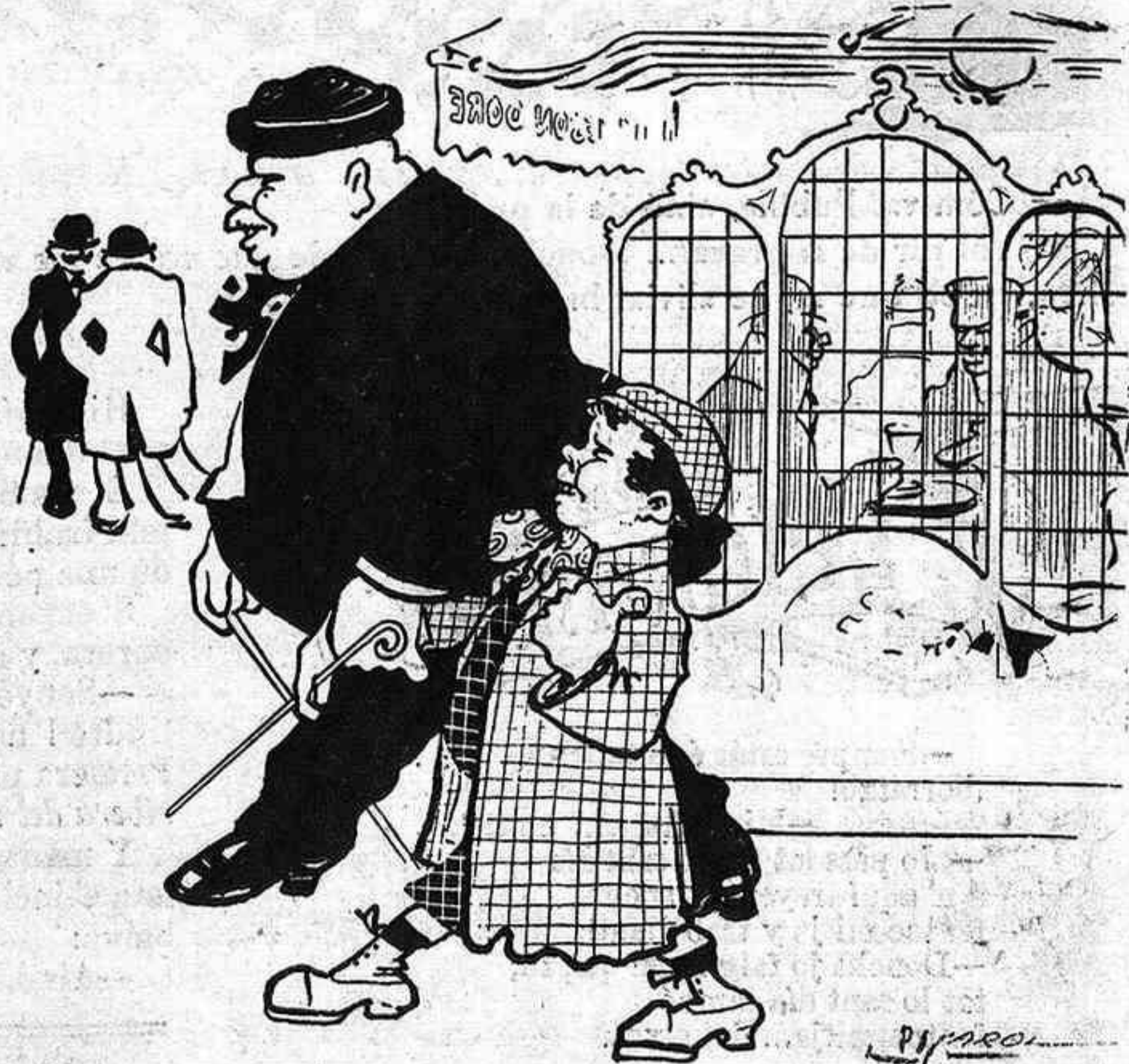
De la Sastrería *Pío Pantaleoni*, un bonich car-
tell de gran tamany, anunciador del seu esta-
bliment del Portal del Angel, número 3.

De la Casa que representa *The Simplex Piano-Player*, in-
vitacions pera assistir á las Audicions que cada divendres do-
na al seu Saló del carrer del Bonsuccés, num.º 5.

Mil gracias.



DAVANT DE LA «MAISON DORÉE»

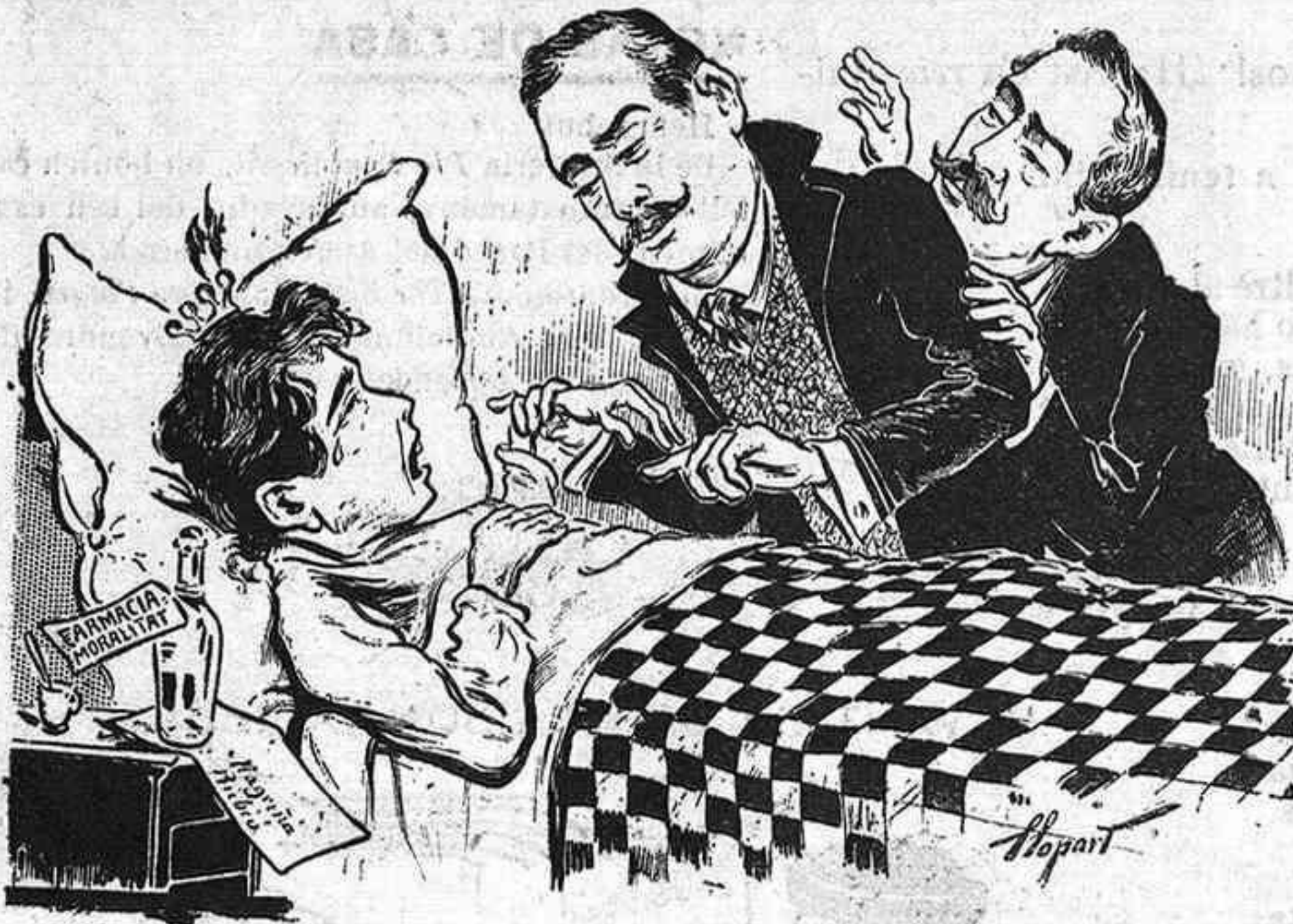


—Papá, ¿qué hi fa tanta gent dintre d' aquella gabia?

BARCELONINAS



—Y ara, senyor guardia, ¿qué dimontri registra?
—L' Achuntament no quiere pobres forasters. Por lo tanto, hay que ver si la chent que llega trae lo suficiente para vivir.



—¿Cóm va, Pubilla, aixó de la pedra?
—¿Vol dir de la grava?... Donchs, miri, desde que vostés me visitan, trobo que m' he aliviat bastant.



—Sempre estás á la taberna
Iborratxo!
—Mira, Agna... ¡mutsl...
—¡Jo passant tot lo sant día
á n' aquí treyant el such
fentne mitja y treballant!
—Donchs jo faig igual que tú,
tot lo sant día també
fentne mitja... del aixut.

—Pósamen cinch, Ramonet.

—¿Que me 'n vols pagar cinch, Xexa?
—No tinch céntims, cinch de justos
que 'm venen be pel meu beure.
—Jo no 'n tinch ni cinch ni cap,
com no traballo...

—¡Ja es pena!
—Ni puch pendre la *mañana*.
—Donchs, mira, pren... paciencia.

—Tú, Padrí, pósamen deu.
—¿Per qué 'm díus Padrí, Cardona?
—¿No sabs per qué 't dich Padrí?
Perque sempre 'm dons la *mona*.

—¿Qué has portat avuy, á veure,
per menjar?...

—Ves s'hi t'agrada:
pernil, butifarra crúa,
salsichas y cansalada...
—Lo qu' es jo no 'n menjaré.
—¿Y per qué aquesta manía
tens sempre ab la carn de porch?...
—Perque es una *porqueria*.

J. MORET DE GRACIA

QUÉNTOS

Pare y fill, arribats de fresch á
Barcelona, 's passejan per la Rambla,
á l' hora de major concurrencia.

—Antonet—diu el pare—*ojo* 'l re-
llojje... Mira que hi ha moltes empen-
tas... Amaga la cadena.

—No tingui por, que ja vigilo—res-
pón el bordegás.

—Ja ho veurém si vigilas ó no—
replica el pare.

Y á la poca estona, pera donarli
una llissó, al veure'l un xich distret,
ell mateix li escamoteja y li diu:

—Antonet, ¿quina hora es?

Sorpresa del xicot al trobarse buy-
da la butxaca de la hermillá. Ab una
mica més cau en basca.

—Vaja, no t' afligeixis: volía de-
mostrarte que no vigilavas prou: jo
te l' he pres el rellotje. Aquí 'l tens.

Y comensa á butxaquejar, cada ve-
gada ab més frenesí, y 's torna de mil
colors. El rellotje ja no hi era. Men-
tres feya aquella broma á n' el seu
fill, un mossega li havia fet corre.

Hi havia recepció musical en un saló aristocrátich,
qual duenyo es un apassionat de la bona música.

El pianista X, havia de donar reals al concert,
fent fruhir á la distingida concurrencia las primicias
de una pessa de la seva composició.

S' encamina magestuós al piano, se tira la melena
enrera, y avans d' asseure's, diu:

—Senyoras y caballers: la gran sinfonía, que ara
tindré l' honor d' executar, se divideix en tres parts.
Primera part: *En la montanya*.—Segona part: *En la
ribera del riu*.—Tercera part: *En la selva*.

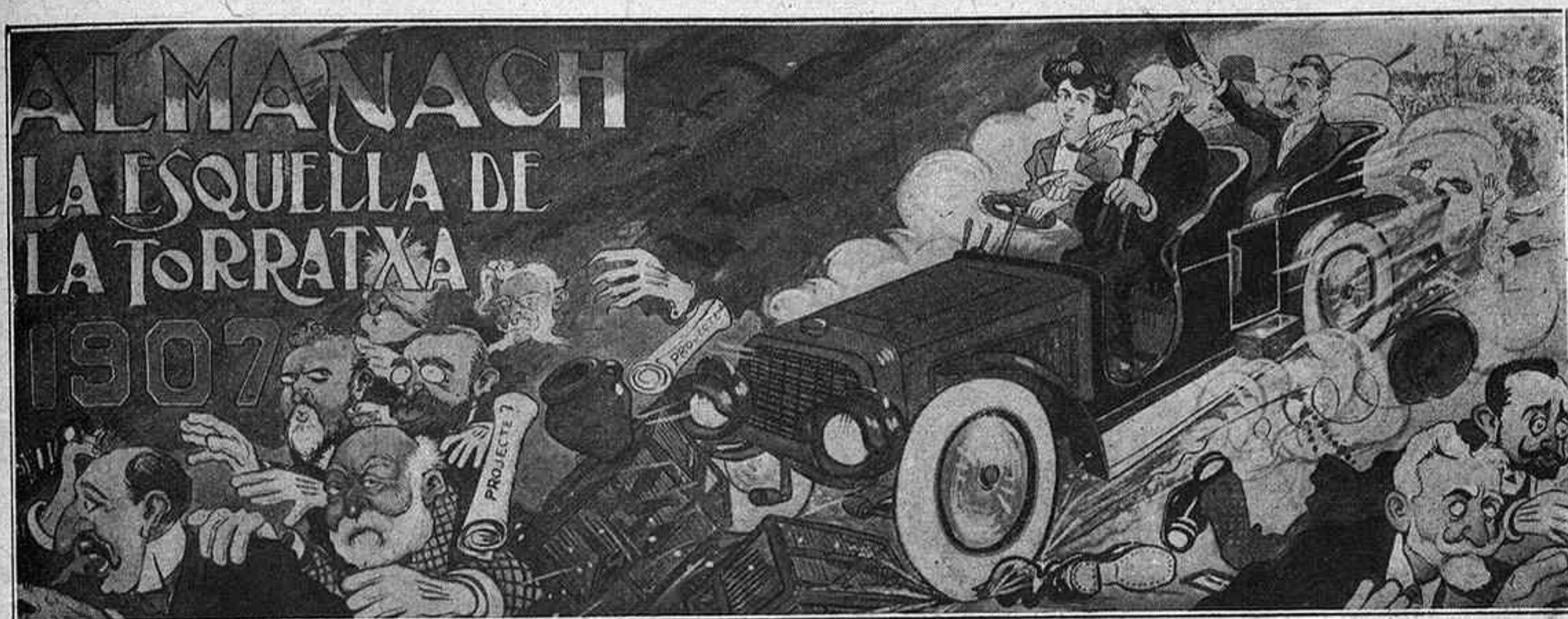
Y mentres saluda ab gran prossopopeya, un bur-
leta s' inclina á l' orella del seu vehí y li diu en veu
baixa:

—Aixó, més que una sinfonía, es un *panorama*.

Antoni López, editor, Rambla del Mitj, 20

Imprempta LA CAMPANA y LA ESQUELLA, Olm, 8
Tinta Ch. Lorilleux y C.^a

Antoni López, editor, Rambla del Mitj, número 20, Llibreria Espanyola, Barcelona. Correu: Apartat número 2



¡Ep, señores!... ¡Ahir, ahir va sortir!...

EL TAN PONDERAT

ALMANACH DE LA ESQUELLA DE LA TORRATXA

pera 1907

¡ATAPAHIT DE NINOTS!

¡PLÉ DE TRABALLS LITERARIS!

Dibuixos de tota mena — Prosa y vers pera tots els gustos

L' Almanach de La Esquella de la Torratxa pera 1907

= VE Á SER COM UNA HISTORIA SATÍRICA DEL ANY PRESENT =

Fíxinse en la CUBERTA del artista T. Sala

Fullejin els vint SIGLES ilustrats pe'n Picarol

EL SEU VALOR INTRÍNSECH SOBREPUJA AL SEU PREU

(El preu, per si no 'l saben: UNA PESSETA)

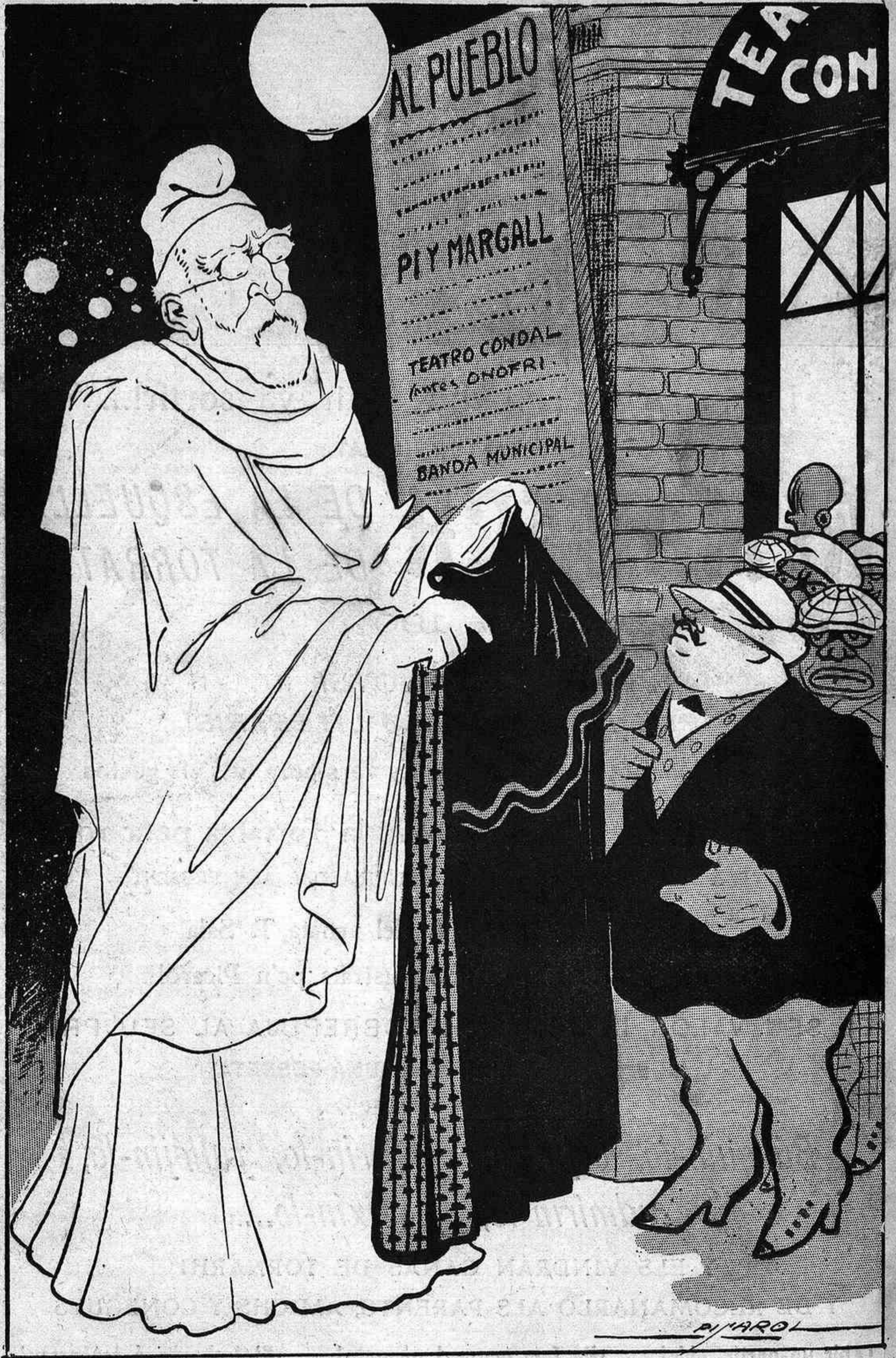
*Búsquin-lo, véjin-lo, cómprin-lo, fulléjin-lo,
admírin-lo, llegéixin-lo...*

Y ELS VINDRÁN GANAS DE TORNARHI

Y DE RECOMANARLO ALS PARENTS, AMICHS Y CONEGUTS

¡Ahir va sortir, ahir! - - ¡Ne fem pagar 1 pesseta! - - ¡El trobarán á tot arreu!

LA VEU DE 'N PÍ Y MARGALL



—Tingui, joven. No l' aguento per ningú jo la capa.